

Communities van Natuurmonumenten

Een verkenning van de variatie, waarde en werking van samenwerking met de maatschappij.

Natuurbeheer in Nederland verandert: de overheid trekt zich terug, burgers zijn mondiger en ook terreinbeherende organisaties zoeken naar een nieuwe positie.

Natuurmonumenten, een vereniging die midden in de samenleving wil staan, beseft maar al te goed dat de maatschappij een grote rol kan spelen in het beschermen van natuur. In het belang van natuur is het voor hen een nieuwe uitdaging om zich open te stellen voor wensen van 'buitenaf'. Communities zijn voor hen het middel om mensen 'op een andere manier te verbinden aan natuur en Natuurmonumenten'. Maar hoe werkt dat eigenlijk?

Bron: KIEK, oktober 2015

In 2013 is het concept 'communities' bij Natuurmonumenten geïntroduceerd. Bij deze manier van samenwerken speelt de vereniging in op wensen vanuit de omgeving door ruimte te bieden aan burgerinitiatieven of sámen met externe partijen een project te realiseren. Ten tijde van de eindrapportage van 2015 waren er bij Natuurmonumenten zo'n 49 communities actief in uiteenlopende vormen, groottes en werkwijzen. In 2013 is de term 'community' door Natuurmonumenten gedefinieerd als 'een netwerk van mensen met hart voor de natuur rondom een gebied, die betrokken zijn bij dit gebied en bij Natuurmonumenten en ruimte krijgen voor eigen initiatief.' In de praktijk krijgt dit concept vaak een andere titel, bijvoorbeeld gebiedsgroep, vrijwilligersgroep, samenwerking met ondernemers, co-creatiegroep en meer. Zo werkte Boswachter Reiner Hartog in het gebied Kardinge, bij Groningen, met een platform van vertegenwoordigers aan een inrichtingsplan voor het park. En in Delfzijl verwierf de Gebiedsgroep samen met boswachters Rombout Bennema en Jeroen Kuipers zo'n 20 hectare nieuwe grond ten behoeve van natuur.

Hogeschool Van Hall Larenstein (Lectoraat Duurzaam Landschapsbeheer) en Vereniging Natuurmonumenten doen nu samen onderzoek naar de variatie in communities bij Natuurmonumenten. Landelijk wordt in kaart gebracht hoe de huidige communities vorm hebben gekregen. Deze informatie zal inzicht geven in wat communities opleveren voor de maatschappij, voor Natuurmonumenten en voor de natuur. Dit helpt Natuurmonumenten om meer inzicht te krijgen in de verschillende manier waarop de maatschappij wordt betrokken bij haar werk. Ook helpt dit de opleidingsinstituten om hun groene opleidingen beter te laten aansluiten op de dagelijkse praktijk. Daarom zijn we samen een onderzoek gestart.

Het onderzoek is opgedeeld in drie fases:

In de eerste fase – van januari tot september 2016 – worden alle huidige communities van Natuurmonumenten in kaart gebracht: we vragen naar de ervaringen van zowel boswachters als externe betrokkenen. Wat was de aanleiding tot de samenwerking? Wat levert het op? Welke mensen zijn betrokken bij de community? Wat zijn de belangrijkste werkzaamheden?

In fase 2 – van oktober 2016 tot februari 2017 – richten we ons op de manier van werken met communities: welke voorzieningen, methodes, kennis en kunde leiden tot succes van communities?

Tijdens de afsluitende fase 3 – van maart tot juli 2017 – gaan we het gesprek aan met het werkveld en onderwijsinstellingen om samen te discussiëren over de lessen die we hieruit trekken.

(Foto's: Caroline Westdijk)